

Väl uppdaterad dansk neurologibok

Olaf B Paulson, Flemming Gjerris, Per Soelberg Sørensen, Marianne Juhler. **Klinisk neurologi og neurokirurgi**. 3 udgave. 546 sider. Köpenhamn-Århus-Odense: Foreningen av Danske Laegestuderendes Forlag, 1996. Pris 598 dkr. ISBN 87-7749-111-4.

Recensent: Anne-Marie Landt-blom, specialistläkare, neurologikliniken, Universitetssjukhuset, Linköping.

Det finns en lång tradition i Danmark att publicera läroböcker i neurologi och många äldre svensk läkare använde säkert Fogs/ de Fine Olivarius neurologibok som kurslitteratur under sin utbildning på 1950- och 60-talen.

Olaf B Paulson, Flemming Gjerris och medarbetare har fullföljt traditionen. Detta är den tredje utgåvan av danska »Klinisk neurologi og neurokirurgi», tämligen kraftigt reviderad och kompletterad.

Bas- och referensbok

Resultatet är utomordentligt bra, en pedagogiskt välstrukturerad och mycket trevligt illustrerad volym, där man lagt stor omsorg på figurer, diagram och tabeller. Boken ger basala kunskaper i neurologi, neurokirurgi och neuropsykologi, och målgruppen är främst läkarstuderande. Innehållet är dock omfattande och boken är därför en bra referensbok i neurologi och kan även utgöra bas eller utgångspunkt för specialistutbildningen inom neuroområdet samt för randutbildning för specialister inom andra områden. Indelningen i 30 korta kapitel samt ett detaljerat register bidrar till överskådligheten, och boken är lätt att använda.

Har en svensk motsvarighet

En jämförelse med den svenska neurologiläroboken »Neurologi» (Aquilonius och Fagius, red) ger intressanta inblickar i vad som kan vara skillnader mellan dansk och svensk neurologisk tradition. Avsnittet om neuropsykologi är mer omfattande i »Klinisk neurologi og neurokirurgi», som dessutom behandlar barn- och ungdomsårens neurologi. Detta avspeglar att man i Dan-

mark mer aktivt följt med i det senaste decenniets framsteg inom neuropsykologin samt att man tydligare än i Sverige ser sambandet mellan nervsystemets sjukdomar i barndom och vuxen ålder.

I stor utsträckning motsvarar dock »Klinisk neurologi og neurokirurgi» den svenska »Neurologi» – men har ett förnämligare bildmaterial och i de flesta kapitel en mer didaktisk struktur med många tabeller och översikter, där man väl utnyttjat typografiska möjligheter i pedagogiskt syfte. Den danska boken täcker utförligare än den svenska en del områden, t ex neurotopografisk diagnostik, neuroradiologi, neurokirurgi och, som nämnts ovan, neuropsykologi. Men det finns också kapitel där svenska »Neurologi» är mer extensiv än »Klinisk neurologi og neurokirurgi» (epilepsi, neuroinfektioner). I några fall har den danska boken en betydligt längre skrivning (intrakraniella tumörer, smärta) där det dock är tveksamt om läsarens utbyte motsvarar sidantalet. Den svenska texten här verkar mer genomarbetad och lyfter bättre fram väsentligheter.

Några svagheter

Några svagheter i den danska boken kan kommenteras: I det danska smärtekapitlet reagerade jag för den accepterande hållningen gentemot kirurgiska ingrepp mot smärta som vi inte är vana vid i Sverige och som ger ett föråldrat intryck. Litet slarvigt anges i den danska texten om neuroborrelios Lyme disease som en »synonym» utan att de kliniska skillnaderna mellan de amerikanska och skandinaviska formerna av Borrelios över huvud taget kommenteras. I kapitlet om neurologisk undersökning beskrivs litet genomgående karotispalpatation utan kommentar om de risker som är förknippade med denna undersökning. Sinustrombos är styvmoderligt behandlat, diagnosen saknas helt i kapitlet om cerebrovasculära sjukdomar och nämns bara helt kort i kapitlet om neuroinfektioner.

Gott betyg

På det hela taget får dock danska »Klinisk neurologi og neurokirurgi» ett mycket gott betyg. Innehållet är uppdaterat avseende moderna utrednings-

tekniker och behandlingar. Den stora bredden gör att detaljerade beskrivningar ofta inte får plats och följaktligen kan beskrivningen på sina ställen verka något tunn. Dock vinner man i överskådlighet och lättillgänglighet. Det finns ingen notapparat och inga anvisningar avseende fördjupningslitteratur – det senare vore på sin plats, som i den svenska »Neurologi».

Diskutabel sponsring

Det är dyrt att framställa böcker idag, och man kan notera att det högklassiga bildmaterialet är framställt med ekonomiskt bidrag från läkemedelsindustrin. För den fattige studenten är detta förstås gynnsamt, men frågan är om detta är en önskvärd utveckling på sikt. •

Lättläst om videoendoskopisk kirurgi

Bruce V MacFadyen, Jeffrey L Ponsky, eds. **Operative laparoscopy and thoracoscopy**. 959 sider. Philadelphia-New York: Lippincott-Raven, 1996, Pris \$ 270.25. ISBN 0-7817-0279-8.

Recensent: professor Joar Svanvik, institutionen för biomedicin och kirurgi, Universitetssjukhuset, Linköping.

Detta är en i raden av nya omfattande läroböcker om laparoskopisk och torakoskopisk kirurgi. Redaktörerna är två erfarna kirurger i USA som var tidigt ute när det gällde tillämpning av videoendoskopisk kirurgi. Författarna till de olika kapitlen är renomméerade amerikanska, men också japanska och europeiska, kirurger.

Tillämpningar och värderingar

I förordet av A Cushieri från Skottland sägs att boken ger, i skenet från den nu mer mogna synen på minimalinvasiv kirurgi, en bild av hur olika ingrepp skall göras säkert och en värdering av om dessa procedurer verkligen är fördelaktiga för patient och samhälle jämfört med konventionell teknik.

Boken består av tolv sektio-

ner, som berör historik, teknologi samt olika videoendoskopiska procedurer i bukåla, rygg, retroperitoneum och thorax. Även om man undviker alltför spekulativa områden finns det ett kapitel om pankreatikoduodenektomi av M Gagner och ett japanskt kapitel om laparoskopisk hepatektomi.

Vidare avslutas boken med ett kapitel om framtida utveckling av minimalinvasiv teknik av R M Satava. Boken är aktuell och lätt att läsa. Den innehåller bra bildmaterial och illustrativa teckningar.

Borde gjorts i multimedia

Det är synd att den inte är tillgänglig i multimediaformat, som ett annat nyligen utkommet verk om »endokirurgi». Detta skulle möjligen kunna göra den ännu mer effektiv när det gäller att lära ut nya kirurgiska procedurer.

Boken kan dock rekommenderas till det kirurgiska biblioteket som ett aktuellt och grundläggande alternativ när det gäller videoendoskopisk kirurgi. •

Vad kostar boken?

Det händer att den uppgift om bokpriset som Läkartidningen uppger i recensioner inte stämmer med det pris bokhandeln begär.

Vi har successivt övergått till att ange priset i utgivarlandets valuta, eftersom många faktorer gör att ett omräknat pris lätt blir missvisande. Valutakursen kan variera, bokhandelns omkostnader likaså.

Vi vill ge våra läsare rådet att kontrollera priset med bokhandeln innan boken beställs. Det händer att kostnaden för en bok blir upp till dubbelt så stor som en direkt omräkning efter valutakursen antyder.

Ny bokredaktör!

Sedan årsskiftet 96/97 är Gun Berefelt ny bokredaktör efter Yngve Karlsson.

Adress: Läkartidningen, Box 5603, 114 86 Stockholm

Telefon: 08-790 34 80